

[Rosing.]

kriminallov for Grønland og forslag til lov om ændring i lov for Grønland om ægte-skabs indgåelse og opløsning, står det tydeligt og klart, hvorfor det er nødvendigt at udsætte revisionen af de to bestående love. I betragtning af, at de to omhandlede love er helt nye for den grønlandske befolkning, vil jeg understrege nødvendigheden af, at de kommende ændringer må foretages på grundlag af de resultater, som udvalget for samfundsforskning i Grønland til sin tid vil komme frem med.

På min kollegas og egne vegne anbefaler jeg de to foreliggende lovforslag til det høje tings velvillige og hurtige behandling.

Ministeren for Grønland (Lindberg): Jeg takker de ærede ordførere fra samtlige partier for den tilslutning, der er givet til de to lovforslags gennemførelse. Jeg skal gerne på den opfordring, der er rettet fra enkelte ærede ordførere, sige, at jeg skal gøre, hvad der muligt for at fremskynde udvalgsarbejdet. Men for at der ikke skal være nogen misforståelse, er jeg dog nødt til at tilføje, at sådan som tingene ligger, må det tage et stykke tid endnu, før man kan vente at se lovforslag i det høje ting.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om lodsvæsenet.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2833, fremsættelsen i tidenden sp. 2731).

Lovforslaget sattes til forhandling.

M. Larsen (Kolding): Den lodslov, vi har, er fra 1954 og støtter sig i høj grad til en kommissionsbetænkning af samme år. Der blev i denne kommission drøftet mange spørgsmål, også hvad selve søfarten angår. Bl. a. blev det spørgsmål fremført, om ikke vi skulle have lodstyng her i Danmark,

ligesom man har det i Norge og flere andre steder. Det blev imidlertid stemt ned af kommissionens flertal. Endvidere fremførtes fra lodsernes side spørgsmålet om at få indført minimumslønninger, og man må vistnok erkende, at en sådan ændring var påkrævet. En del lodserier er så små og har så få anløb, at de ikke kan give en indtægt på mere end fra 1 000 kr. til 1 200-1 300 kr. årlig, og så lille en løn kan der ikke være tale om nogen skal kunne klare sig med. Vi har her i landet ca. 60 lodserier med 120 lodser, og lodserne ønskede den gang minimumslønninger på 10 000 kr. pr. år pr. lods, og det kan man vel ikke sige var et overdrevet krav. Nu er det jo sådan, at når man kan give ud af statens penge, er det altid lettere, end hvis det skal være af ens egne penge, og da forholdet tillige er det inden for lodsvæsenet, at mange lodserier har så store indtægter, at de løber op til 70 000-80 000 kr. årlig pr. lods, sagde flertallet i kommissionen, at for så vidt der skulle være minimumslønninger, måtte der lægges loft over de store lønninger. Det blev ikke så velvilligt modtaget dengang. Der blev arbejdet med sagen temmelig længe, og der blev ført mange forhandlinger. Slutresultatet blev, at der skulle lægges loft over indtægterne ved de store lodserier, og så skulle der efter en nærmere fastsat progressiv skala over en reguleringsfond overføres beløb fra de store lodserier til de mindre.

Man må vistnok sige, at den ordning, der kom ud af revisionen dengang, var nogenlunde tålelig, men lodserne har dog ønsket hele spørgsmålet taget op til ny behandling, og dette i forbindelse med mange andre småting i loven gør det nødvendigt, at lodsloven revideres nu, og jeg vil gerne på mit partis vegne anbefale en hurtig gennemførelse af det foreliggende lovforslag.

Gideon: Da mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Østergaard, er forhindret i at være til stede ved denne førstebehandling, skal jeg i hans sted tillade mig at fremsætte nogle bemærkninger.

Jeg er for så vidt glad for denne substitution, fordi den giver mig lejlighed til — selv om det naturligvis bliver rent symbolsk — at overrække det nedsatte lods-

[Gideon.]

udvalg en buket blomster. Det er der nemlig grund til på grund af den hurtighed, hvormed det er lykkedes udvalget at afgive betænkning. Dette udvalg blev nedsat den 16. september 1959, og allerede den 17. december samme år, altså efter forløbet af tre måneder plus én dag, har lodsudvalget afgivet den betænkning, som danner grundlaget for det lovforslag, vi her har til behandling. Lad mig tilføje, at man, så vidt jeg da kan skønne, ikke kan sige, at hastværk er lastværk; tværtimod kommer man ved gennemlæsning af den afgivne betænkning til den erkendelse, at udvalget ikke alene har løst den stillede opgave, men at det er et overmåde solidt og grundigt arbejde, man har udført. Det kunne såmænd godt tjene som eksempel til efterfølgelse for adskillige udvalg og kommissioner.

Den opgave, der blev stillet udvalget ved dets nedsættelse, var at undersøge muligheden for og eventuelt fremkomme med et forslag til en ny afgiftsordning vedrørende den lodsreguleringsfond, som blev indført i 1954, og til en ændring af de gældende bestemmelser for beregning af bidragene til Den fælles Lodspensionskasse, idet en ændring af pensionsordningen var påkrævet dels af hensyn til den muligt ændrede afgiftsberegning til reguleringsfonden, dels som følge af den i 1958 gennemførte lov om lønninger og pensioner til statens tjenestemænd.

Baggrunden for lovforslaget er den ændring i lodsloven, der fandt sted i 1954, og hvorved der indførtes nye principper for regulering af lodsernes indtægter gennem oprettelse af en reguleringsfond, hvortil lodserier med særlig store bruttoindtægter skulle svare en afgift, der efter nærmere fastsatte regler gik til supplerende af indtægterne til lodserier, hvor indtjeningsmulighederne var mere beskedne. Efter loven af 1954 skulle disse afgifter til reguleringsfonden beregnes som en procentdel af bruttolodsfortjenesten efter en nærmere fastsat progressiv skala.

Det er denne afgift, der nu foreslås ændret til en fastsat, en ensartet, procentdel af den nettofortjeneste, der bliver til rest, når lodseriernes fællesudgifter er fradraget, og det gælder både reguleringsfonden og Den fælles Lodspensionskasse.

Dette kan vi fra vor side tiltræde, så meget mere som vi allerede ved lovens gennemførelse i 1954 var inde på de uheldige resultater, der fulgte med beregning af afgifterne på grundlag af bruttoindtægterne. Forholdet er nemlig det, at omkostningerne er meget forskellige inden for de forskellige lodserier, og selv om to lodserier har ens bruttoindtægter, kan dette beregningsgrundlag som følge af denne forskel i omkostningsbeløbene bevirke, at et lodseri med en mindre nettoindtægt for de enkelte lodser kommer til at betale betydeligt mere end et andet lodseri, og det er naturligvis ganske urimeligt.

Ganske vist kunne lodserier med ekstra store driftsudgifter få afgiften nedsat med indtil 3 pct., men selv dette fradrag kunne ikke afhjælpe urimeligheder. Det var grunden til, at vi fra venstres side allerede i 1954 søgte af få afgiften beregnet af nettoindtægten, men det var dengang forgæves. Mit partis daværende ordfører, det ærede medlem hr. Damsgaard, beklagede sig herover, idet han udtalte — det findes i Folketings-tidende for 1953-54 sp. 5828 —:

„Jeg havde ønsket, at indtægtsreguleringen kunne være sket på grundlag af lodseriernes nettoindtægter. Jeg beklager i og for sig, at den højtærede forsvarsminister var så uimodtagelig for argumenter i så henseende og så lidet forhandlingsvillig, men vi har alligevel ment, at ordningen skulle gennemføres, og derfor er vi gået med til at blive stående ved det foreslåede grundlag.“

Jeg skylder at oplyse, at forsvarsministeren dengang ikke var den nuværende højtærede forsvarsminister, men det ærede medlem hr. Rasmus Hansen.

Vi har derfor kun grund til at glæde os over, at man nu er kommet til en bedre erkendelse. Vi kan ganske tiltræde princippet i lovforslaget på dette område, og det samme gælder dette, at man har forladt den progressive skala og er gået over til en ensartet procentdel for afgiften på grundlag af nettoindtægten. Man må jo ikke glemme, at større indtægter i lodserierne er udtryk for et større og mere forceret arbejde, et større ansvar og en større risiko, som der er grund til at tage hensyn til.

Imidlertid er der visse spørgsmål, som jeg gerne vil have belyst i et udvalg. Jeg

[Gideon.]

skal nævne nogle af dem. For det første er der spørgsmålet om, hvilke økonomiske konsekvenser den foreslåede ordning kan have for statskassen. Jeg synes ikke, det helt fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, og jeg synes, det kan være rimeligt, at vi får lidt nærmere belyst i udvalget, hvorledes det stiller sig hermed.

Dernæst forekommer det mig rimeligt, at vi også undersøger aflønningen for de dårligst stillede lodseres vedkommende. Vi har jo siden 1954 fået en ny lønningslov, hvorved statens navigatører har opnået en forbedring af deres økonomiske forhold, og det synes derfor rimeligt at overveje, i hvilken udstrækning dette kan eller må have virkning på dette område.

Endelig, og det er vel nok det vigtigste, synes jeg, at der er grund til at nævne aldersgrænespørgsmålet. Det foreslås nu, at aldersgrænsen for adgang til at søge afsked med fuld pension sættes op fra 65 år til 67 år. Der er sikkert ingen, der vil bestride, at lodstjenesten stiller meget store, man kan vel også sige voksende, krav til sine udøvere. Dertil kommer, at der ikke, således som det ofte er tilfældet på andre områder inden for statens tjeneste, er nogen mulighed for at overføre ældre lodser til arbejde, der er mindre fysisk krævende. Jeg synes, det bør overvejes, om det ikke vil være rimeligt at blive stående ved den nu gældende aldersgrænse, således som det også ønskes af lodsernes repræsentanter, og jeg vil gerne bede den højtærede forsvarsminister om at udtale sig om dette spørgsmål. Jeg mener i hvert fald, at vi inden for udvalget må overveje dette problem. Hvis man gennemfører en pensionsordning, hvorefter lodserne først kan afgå med fuld pension ved 67 års alderen, tror jeg, man må imødesee, at en meget væsentlig procentdel, måske halvdelen af lodserne, bliver nødt til at søge deres afsked, inden de når aldersgrænsen, og det kan ikke være rimeligt.

Med disse bemærkninger kan jeg på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag til både hurtig og velvillig behandling.

Baagø: En gennemlæsning af den omdelte betænkning kan nok give læseren en del hovedbrud. Dette være ikke sagt for

at dadle det nedsatte udvalgs arbejde, tværtimod, betænkningen er meget udømmende og oplysende.

Det, der gør hele sagen så kompliceret, er for det første, at man her lovgiver om en institution, lodsvæsenet i Danmark, som staten nok er og må være interesseret i, fordi lodsningen af skibe nu engang angår vor deltagelse i den internationale handel og skibsfart, men som staten ikke driver som en anden statsinstitution med statsansat personale o. s. v., og for det andet, at staten nødvendigvis må sørge for, at der også findes lodserier på steder, hvor der kun forekommer så få lodsforretninger; at de pågældende lodser ikke gennem de pligtige lodsafgifter kan opnå en passende og rimelig indtægt. Den noget komplicerede lovgivning, vi her behandler, går i virkeligheden, når det skal siges med få ord, ud på dels at tage en del af de større lodseriers indkomster og give dem til de lodserier, der ikke kan opnå en rimelig indtjening, dels at skabe en pensionsordning for samtlige lodserier.

Uden at gå i enkeltheder her ved lovforslagets første behandling kan jeg tilsige mit partis velvillige indstilling til lovforslaget som helhed; men jeg vil gerne med det samme tilføje, at jeg gerne vil rejse visse spørgsmål i det udvalg, der bliver nedsat til at behandle lovforslaget, ligesom der er visse forhold vedrørende de ældre, pensionerede lodser, jeg gerne vil have nærmere undersøgt.

I øvrigt vil det foreliggende, ret omfattende materiale sikkert give anledning til en nærmere drøftelse af den afgift, som visse lodserier skal erlægge til lodsreguleringsfonden, idet der, som det allerede er sagt, nu foreslås indført den ændring, at afgifterne fremtidig skal beregnes af nettolodsfortjenesten og ikke som hidtil af bruttolodsfortjenesten. Efter min opfattelse vil den foreslåede beregningsmåde vise sig at være mere rimelig og retfærdig end den hidtil benyttede. At et så stort antal af Lodsforeningens medlemmer har tiltrådt udvalgets indstilling på dette punkt vidner også herom.

Det samme kan vel siges at gælde forslaget om ændring af lodseriernes bidrag til pensionskassen. Hvad de foreslåede ændringer med hensyn til lodseriernes pen-

[Baags.]

sioner angår, følger disse i det store og hele de regler, der allerede er blevet gennemført her i det høje ting for pensionering af statstjenestemænd med flere. Også dette må anses for at være ret og rimeligt. Imidlertid kan dette, at pensionskassens bestyrelse har tiltrådt de nye forslag med undtagelse af et enkelt punkt vedrørende aldersgrænsen for ret til at opnå fuld pension, ikke være nogen borgen for, at de i øjeblikket pensionerede lodsers forhold er tilgodeset på behørig måde. Så vidt jeg ved, har de pensionerede lodser overhovedet ingen indflydelse inden for pensionskassens bestyrelse. At denne bestyrelse især grad har været optaget af, hvorledes de kommende pensionisters forhold kan blive, er der vel ikke så meget at sige til, men de lodser, der er pensionerede, og som i årevis i deres lodstid har ydet meget betydelige bidrag til pensionskassen, har efter min mening krav på at få en ligelig pensionsmæssig stilling såvel indbyrdes som i forhold til kommende pensionister. Den ting ønsker jeg at udvalget får lejlighed til at se nærmere på.

A. C. Normann: Ordningen af lodsvæsenet er jo en vistnok ret sjældent forekommende blanding af offentlig og privat foretagsomhed. Lodserierne er delvis selvstændige enheder, og de kan helt eller delvis selv eje materiel. En anden mærkværdighed er det, at lodsvæsenet i tidens løb er blevet hængende under forsvarsministeriet til trods for dets karakter af fredelige, civile funktioner. Men den slags formaliteter er jo ikke afgørende. Mere betydningsfuldt er det, at ordningen principielt hviler i sig selv, og at den trænger til ændringer.

For ændringerne efter det foreliggende lovforslag er der jo gjort udførligt rede; de er tiltrådt af lodsernes forening og egner sig oplagt for en udvalgsbehandling, hvad der da også er blevet anmodet om af de foregående ærede ordførere. Det synes mig rimeligt, at de afgifter, der svares til fællesskabet, altså svares af lodserierne på de bedste pladser til den fælles pulje, beregnes af nettooverskuddet. Heri vil jeg gerne give de foregående ordførere ret, og jeg synes, det er et væsentligt fremskridt, at man nu kommer frem til denne beregnings-

metode. Hovedbestemmelsen herom findes i § 42.

Lodsernes pension foreslås fremtidig principielt reguleret efter de nye reguleringsbestemmelser for statens tjenestemænd og pensionister, hvilket forhåbentlig vil medføre, at visse skævheder forsvinder, uden at ordningen medfører større byrder for statskassen end hidtil. Endvidere vil man komme den så attræede ligestilling med hensyn til offentlig pension et skridt nærmere derved, at Den fælles Lodspensionskasses pensionister, der er pensioneret efter de gamle regler, får adgang til at oppebære folkepensionens mindstebeløb.

Med de forbehold, som hele lodsordningens udviklede karakter gør tilrådelige, skal jeg på det radikale venstres vegne anbefale en velvillig behandling på basis af de retningslinjer, lodserne og den højtærede forsvarsminister nu er blevet enige om.

Der har fra lodsernes side været megen utilfredshed med den hidtidige ordning, og jeg erindrer fra tidligere behandlinger af lodsloven, at der har været forskellige ønsker fremme, som folkettinget ikke har taget tilstrækkeligt hensyn til. Jeg har længe syntes, at den kritik, der har været rejst, var berettiget, og jeg håber meget, at lodsernes forhold nu må blive ordnet på en sådan måde, at de kan være tilfredsstillende for lodserne selv. Lodserne er jo — i sammenligning med så mange andre borgere i landet, der kommer til folkettinget om ændringer i lovgivningen — gennemgående rolige folk, som er rimelige i deres fordringer, og jeg håber, at deres ønsker nu vil blive imødekommet. Men jeg må tage reservation med hensyn til nogle enkeltheder, som vi vil få lejlighed til at drøfte i udvalget.

Gøting: Jeg skal ikke komme ind på en detaljeret redegørelse for lovforslaget, men straks sige, at de principper, lovforslaget er bygget over, virker tiltalende.

I og for sig er det jo løjerligt, at man ikke i den oprindelige ordning byggede på nettoprincippet. Så meget større grund er der måske til at glæde sig over, at det i sin tid nedsatte udvalg i sin betænkning har fundet frem til det logiske princip, at afgiften til reguleringsfonden beregnes

[Gøting.]

af nettobeløbet i stedet for af bruttobeløbet. Netop de meget varierede driftsudgifter m. v. begrundet stærkt denne ændring, som vi altså helt kan tilslutte os.

Jeg finder det ligeledes glædeligt, at der i udvalget er opnået enighed om, at den nuværende praksis med hensyn til lodseriers optagelse i fonden og principperne for fondens tilskudsordning opretholdes. Spørgsmålet om en eventuel forhøjelse af grundbeløbet foruroliger mig noget, fordi det bringer mulighederne for, at statskassen må dække et eventuelt underskud, ind i billedet. Principielt må jeg hælde til den anskuelse, at lodseriet bør være en institution, der gennem lodsningsafgifterne i det store og hele hviler i sig selv. Jeg har det indtryk, at dette mål skulle kunne nås.

Spørgsmålet om eventuel statsstøtte til anskaffelse af lodsfartøjer vil jeg hellere have formuleret som en garantiordning, så meget mere som der jo i driftsudgifterne er indeholdt udgifter til afskrivning og forrentning af lodseriernes fartøjsmateriel, hvorved jeg forstår fartøjerne som helhed.

Lodsarbejdet kan være et fysisk hårdt arbejde, og jeg forstår, at man har været inde på aldersgrænsespørgsmålet; men man har forladt det igen. Måske kan dette og andre, mindre væsentlige spørgsmål undersøges nærmere i et udvalg, og til arbejdet her kan jeg tilsige mit partis velvillige støtte.

Lynnerup Nielsen: De ændringer, der gennem det foreliggende lovforslag søges gennemført vedrørende lodsvæsenet, har jo været underkastet en indgående behandling i det af forsvarsministeriet nedsatte udvalg; det fremgår også af den betænkning, der ledsager lovforslaget, og som i det store og hele danner grundlaget for dette revisionsforslag.

Umiddelbart var det egentlig nærliggende at mene, at det heldigste og naturlige måtte være, at alle lodserier landet over var samlet under de såkaldte regulerede lodserier, hvor de stærkeste lodserier med mere besejling kunne være en støtte for de mindre og svagere. Men således er det nu engang ikke, og en sådan ordning synes heller ikke at tilstræbes ved denne revision af loven. Ved en gennemlæsning af det nedsatte udvalgs

betænkning får man da også en forståelse af de vanskeligheder, der ville være forbundet med at realisere en sådan tanke, idet hvert enkelt lodseri udgør en økonomisk enhed, og forholdene i de forskellige lodserier er så varierende fra sted til sted, at det vil være meget vanskeligt at nå frem til en sådan ordning. Som det nu er, er de fleste lodserier uden for reguleringsfondens, og om nærværende lovforslag vil fremme en udvikling henimod, at flere lodserier tilslutter sig reguleringsfondens, vil være helt afhængigt af de afgiftsbetingelser, som de nye ændringer medfører, målt efter de fordele, som hvert enkelt lodseri vil kunne opnå.

En af de væsentligste ændringer, der nu finder sted, er vel den, at afgiften til reguleringsfondens ikke mere skal beregnes af bruttofortjenesten, men af nettofortjenesten i det enkelte lodseri, idet dog de almindelige driftsudgifter og et beløb af 25 000 kr. for de tjenstgørende lodser skal være afgiftsfri.

Også jeg har den opfattelse, som er gjort gældende af tidligere ordførere i dag, at beregningen efter nettofortjenesten sikkert må være den mest retfærdige og den bedste ordning, i stedet for at den som nu sker efter bruttofortjenesten. Det vil sikkert være den heldigste form, og et sådant økonomisk samvirke vil sikkert bidrage til den største grad af retfærdighed.

Jeg har forstået det sådan, at der af det overskud, der herefter fremkommer i de enkelte lodserier, som er tilsluttet reguleringsfondens, må svares en afgift på 27 pct., men da denne beregning hviler på det økonomiske grundlag i 1957 og indtjeningsniveauet i de samlede lodserier kan være svingende, er det vel næppe sandsynligt, at en ordning som denne helt vil kunne hvile i sig selv, og det er vel også rigtigt, at visse udgifter til anskaffelser, som enkelte lodserier har måttet bære som følge af reguleringsfondens, holdes udenfor og fremover bæres af staten.

De ændringer, som nu finder sted vedrørende Den fælles Lodspensionskasse, er overensstemmende med de ændringer, der er gennemført for statens tjenestemænd. Tidspunktet for at kunne søge afsked sættes op fra 65 til 67 år, og der gives på samme måde som til andre statstjenestemænd adgang til folkepensionens mindstebeløb.

[Lynnerup Nielsen.]

Jeg har bemærket mig af betænkningen og af den højtærede ministers fremsættelsestale, at der har været betæneligheder hos lodserne med hensyn til denne forhøjelse af aldersgrænsen, og jeg vil derfor finde det naturligt, da der jo nu skal nedsættes et udvalg, at man tager dette spørgsmål under fornyet overvejelse. Det er ganske naturligt, at det for folk midt i 60erne ofte kan være svært at klare de strabadser, som nu engang er forbundet med udøvelsen af dette hverv.

Bidragsprocenten til den ændrede pensionsordning for lodser er nu sat til at udgøre maksimalt 30 pct. af nettoindtægten, men med muligheder for at nedsætte procenten for de mindre lodserier, der måtte have vanskeligheder i overgangsperioden. Jeg har forstået ordningen således, at de mindre lodseriers lodser ikke vil få mindre end 80 pct. af en pension, der bliver beregnet efter en lønindtægt på 24 000 kr.

Alt i alt bygger lovforslaget på det nedsatte udvalgs betænkning. I dette udvalg har lodserne været repræsenteret, og en resolution, som lodserne har vedtaget på deres generalforsamling den 7. december i fjor, går ind for de her foreslåede ændringer. Mit parti har den opfattelse, at de foreslåede ændringer betegner et fremskridt og vil være en klargørelse af vor lovgivning på dette felt, ligesom vi er af den formening, at det økonomiske grundlag for midlernes fremskaffelse, både hvad reguleringsfonden og Den fælles Lodspensionskasse angår, er bedre end den nugældende ordning.

Jeg kan derfor på min gruppes vegne give vor tilslutning til de principper, der ligger til grund for de foreslåede ændringer, og tilsige vor velvillige medvirken til lovforslagets videre gang gennem det høje ting.

Forsvarsministeren (*Poul Hansen*): Jeg er i den heldige situation at kunne takke de ærede ordførere for en meget velvillig behandling af lovforslaget. Jeg har med særlig glæde bemærket det ærede medlem hr. Gideons smukke ord om det nedsatte udvalgs arbejde.

Der var kun enkelte ting, som det blev nævnt at man ville se nærmere på, og jeg havde nærmest det indtryk, at ordførerne tænkte sig, at disse ting ville man se nærmere på under udvalgsarbejdet.

Derfor skal jeg for mit vedkommende kun gøre nogle ganske få bemærkninger til enkelte af de spørgsmål, der blev draget frem.

Det ærede medlem hr. Gideon spurgte, hvilke økonomiske konsekvenser loven kunne tænkes at få for statskassen. Så vidt vi har kunnet følge tingene, tyder året 1958-59 på, at der vil være balance, således at lodsfonden vil kunne hvile i sig selv. Nu kan man naturligvis ikke deraf med sikkerhed slutte, hvorledes det vil forme sig fremefter, fordi der jo er visse usikkerhedsmomenter. Der er usikkerhed med hensyn til skibsfartens omfang og med hensyn til fremtidige antal af lodser ved det enkelte lodseri, og endelig kan der også komme nogle forskydninger med hensyn til de driftsudgifter, der kan fradrages. Derfor er det ikke muligt med sikkerhed at sige noget om, hvorledes konsekvenserne vil blive. Men jeg tror, man kan sige, at den hidtidige udvikling, hvad angår lodsreguleringsfondens primære formål, tyder på, at der vil den kunne hvile i sig selv. Ellers kan det blive et spørgsmål om fartøjsmateriel o. s. v., men dertil har der jo også tidligere været givet tilskud af statskassen. På det punkt kan der altså blive et spørgsmål.

Der er i betænkningen fra det af ministeriet nedsatte udvalg visse oplysninger om de dårligst stillede lodsers aflønningsforhold, og der vil de ærede medlemmer kunne finde materialet. Det viser, at den største lønning for disse lodser i 1958 var ca. 24 000 kr., og at gennemsnittet lå på omkring 16 000-17 000-18 000 kr. Jeg ved ikke, om man kan regne med, at disse lodser har andre indtægter ved siden af; vi mener i alt fald, det er tilfældet for en dels vedkommende. Jeg ville være meget betænkelig ved på nuværende tidspunkt, at give tilsagn om at hæve grundbeløbet. Jeg synes, at man i hvert fald bør afvente de nærmeste års udvikling for lodsreguleringsfonden for at se, om der er midler dertil.

Hvad endelig angår aldersgrænsen, skal jeg gøre opmærksom på, at det er jo reglerne for statstjenestemændenes pensionering, man her følger, og det er vel rimeligt, at man, når man følger dem på den ene måde, da også følger dem på den anden

[Forsvarsministeren.]

måde. Der kan nok findes grupper af statstjenestemænd, for hvem det også kan være vanskeligt at bestride tjenesten i alderen fra 65 til 67 år.

Det ærede medlem hr. Baagø syntes at mene, at de allerede pensionerede lodser ingen indflydelse har i lodsernes pensionskasse. Dette er ikke rigtigt, de har en repræsentant i bestyrelsen, og denne repræsentant har dermed også tiltrådt det lovforslag, der nu foreligger.

Det er klart, at jeg gerne på enhver måde vil medvirke til fremskaffelse af oplysninger for udvalget, og jeg skal også gerne deltage i drøftelserne af de spørgsmål, man ønsker at rejse, men jeg vil i hvert fald ikke på nuværende tidspunkt give tilsagn om at ændre lovforslaget på det ene eller det andet punkt.

Gideon: Jeg vil gerne takke den højtærede forsvarsminister for hans udførlige besvarelse af de spørgsmål, jeg rettede til ham. Jeg er naturligvis ganske klar over, at der er usikkerhedsmomenter med hensyn til lodsreguleringsfonden, men det glædede mig at høre, at man efter de foreliggende oplysninger kunne regne med, at der for året 1958-59 var balance; så må man vel gå ud fra det.

Jeg syntes imidlertid, jeg gerne ville have nogle nærmere oplysninger om tilskuddet til de mindre lodserier. Jeg må sige, at jeg ikke har været helt klar over, hvor store deres indtægter var. Det kan vi måske få nærmere oplyst i udvalget. Jeg forstod, at den højtærede minister var indstillet på, at man skulle afvente den nærmeste tids udvikling angående dette.

Det, jeg er mest ked af, er i og for sig den stilling, den højtærede minister tog med hensyn til aldersspørgsmålet. Den højtærede minister sagde, at det var i overensstemmelse med reglerne for statstjenestemænds pensionsordning, og det er også rigtigt i al almindelighed, men vi kender dog mangfoldige tilfælde, hvor der gøres undtagelser fra disse regler. Jeg behøver bare at nævne forsvarsministerens egen ressource, de militære grader, hvor der er langt lavere afgangsalder f. eks. for en kaptajn. Det står vel i forbindelse med, at han skal gå i spidsen for sit kompagni, og

dertil kræves en vis fysisk udholdenhed, som man ikke mener han er i besiddelse af, når han kommer over den alder, der her er tale om. Jeg kan også nævne f. eks. sindssygehospitalerne, hvor plejerne og et stort antal af personalet skal gå af, når de er 65 år, og kan gå af, når de er 60 år, med fuld pension, uanset at man vel nok kan sige, at de ikke nær har tilsvarende enerverende arbejde, som der her er tale om. Der er yderligere det at sige, at på disse områder er man i stand til at omplacere dem til fysisk mindre krævende arbejde. Det er derfor, jeg synes, at man ikke kan sammenligne med statens almindelige tjenestemandregler på dette område. Jeg kan også henvise til de andre nordiske lande. I Finland findes der to kategorier af lodser; der er indenskærs lodser, der kan pensioneres ved det 62. år, og havlodser, der bliver pensioneret ved det 58. år. I Norge opnår lodserne fuld pension ved det 63. år, og det samme gælder i Sverige. Vi ser altså, at man i de andre nordiske lande tager hensyn til disse ganske særlige forhold. Man må jo huske på, at en lods ikke kan sammenlignes med en lokomotivfører, som bestiger sit lokomotiv; det holder som regel stille, når han skal entre det. Det er noget helt andet, når en lods i al slags vejr skal gå over fra sin lille lodsbåd og måske op til fjerde etages højde ad en lejder, der snart svæver ude i luften og snart slår ind mod skibssiden. Man kan forstå, at det er meget forskellige forhold, der må tages i betragtning, og derfor mener jeg, at det må undersøges nærmere i udvalget, om der er nogen grund til at forhøje aldersgrænsen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

M. Larsen (Kolding): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

[Formanden.]

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 10. februar, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål til ministrene.*
- 2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*
 Forslag til lov om ændring i lov om lodsvæsenet.
- 3) *Anden behandling af:*
 Forslag til lov om tillæg til lov om indenlandsk skillemønt.
- 4) *Anden behandling af:*
 Forslag til lov om udskydelse af revisionen af lov om tilskud af statskassen til Ny Carlsberg Glyptotek.
- 5) *Anden behandling af:*
 Forslag til lov om vaccination mod ondartede smitsomme pelsdyr sygdomme.
- 6) *Anden behandling af:*
 Forslag til lov om indkøbsforeninger for mindre jordbrugere.
- 7) *Første behandling af:*
 Forslag til lov om vaccination mod mund- og klovsyge.
- 8) *Første behandling af:*
 Forslag til lov om statsgaranti til støtte for tørkeramte landmænd.

Mødet hævet kl. 15²².

53. møde.

Onsdag den 10. februar kl. 13.

Formanden: Det er meddelt mig, at *Sønderup* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om den offentlige sygeforsikring. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Sønderup* har vedkommende gruppe udpeget *Conrad Kofoed*, som herefter er valgt.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Lannung* til indenrigsministeren:

„Vil indenrigsministeren gøre skridt til at reformere den nugældende ordning ved sessionerne således, at den lægelige undersøgelse af den værnepligtige ikke længere skal foregå i sessionskommissionens overværelse, og fremstilling i afklædt tilstand, jfr. kgl. anordning nr. 376 af 22. december 1954, for sessionskommissionen afskaffes?“

Lannung: Jeg har stillet disse spørgsmål i det håb, at den højtærede indenrigsminister vil gøre skridt til at reformere den nugældende ordning ved sessionerne og det nærmere således, at den lægelige undersøgelse af de værnepligtige ikke længere skal foregå i sessionskommissionens overværelse, men skal ske i enrum. Det vil være en fordel for lægen og den værnepligtige og for selve undersøgelsen, når den kan foregå på denne måde, hvor der kan opnås den rette kontakt mellem læge og værnepligtig. Der vil være ganske anderledes muligheder for at få alle oplysninger af betydning frem, medens det givet let kan knibe, når oplysningerne skal gives for så